

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyes évre 4 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklámzások
BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felélős szerkesztő: Dr. OZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények lap szerkesztésébe küldendők.
Hirdetési díj: 3 hasabos péltisor egykori hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlert petit sora 50 fill.

Testedzés.

(Sz. F.) Általános a panasz, hogy nagyon idegesek vagyunk. Mindenki ideges s a szervezet vajmi kevésbé tud ellentáni bizonyos behatásoknak, amelyek éppen az idegzet erejét és rugalmasságát teszik próbára. Mindenek legfőbb oka pedig, hogy fölémészljük magunkat a letért való küzdelemben és az elhasznált erők pótlásáról avagy az ideghelyi feszültség ellensúlyozásáról és természetesen elhárításáról nem gondoskodunk. A szellemi élet és az a lázas lelki törfetés, amelyben élünk, túlteng a testnek és szervezetnek rovására; ez hat fárasztólag azután a lélekre és a munkabíró energiára is. Ez teszi valójában beteggé az emberiséget.

Már az életre való előkészítés, az iskolai képzés is hibás, illetve hiányos abból a szempontból, hogy állandó és folytonos presszió alatt tartja az agyvelőt, a lélek és az értelem működését, de a szervezet képességét arra, hogy az elme erőfeszítését kibírja, kellően ki nem fejleszti. Ez a hiba súlyosan megboszulja magát az iskolák és az élet követelményein, a társadalom és az ország érdekében egyaránt. Az ifjuság jobbára fáradtan, kimerülten kerül ki az iskolából. Pezsdülő hév, acélos akarat, kimeríthetetlen energia, mohó és buzgó tudnivalóság és fiata-

los, könnyed lendület helyett vajmi sűrűn nyomott kedvet, vértelenséget, elsatnyult testet, testi-lelki fáradtságot, sokszor blazirt unottságot is visz magával az életbe.

Ezen az állapoton változtatni kell, még pedig minél hamarabb és lehetőleg gyökeresen. A szellemi munkát, amelyet az iskola végeztet a fiatal nemzedékkel és a jövő reménységével, ellensúlyozni kell okosan és helyesen berendezett testedzéssel, amely ezidőszertint — bár sok minden történt és történik e téren, — nem áll egészen feladata magaslatán.

A tornatanítás mai rendszerét gyökeresen reformálni kell. A modern fölfogás azon az uton balad, hogy hovatovább teljesen szakít az ugynevezett szertornával s a testedzés súlyát egyedül a szabadgyakorlatokra veti. Leghelyesebb volna becsuknati lassankint az összes tornamerket. Eleget időznek a gyermekek zárt területen, legalább a testedzésre és a szervezet fölfriessítésére szánt időt töltésük a szabad levegőn. És semmi szükségünk nincs arra, hogy a tornatanítók minden iskolában néhány akrobatát neveljenek, aki káprázató (és veszedelmes!) mutatványokat tud bemutatni. Az ilyen artiszterű produkció meghaladja a testedzés célját, jobban mondva: egynehány gyermeknél meghaladja a célt, a sokaságnál meg az elérendő célon innen marad.

Akinek meg van rá a különös tehetősége, a speciális ügyessége, az ugy is kifejleszti magában az akrobatát, az iskolának és a társadalomnak azonban arra van szüksége, hogy az ifjuság szervezete egyenletesen fejlődjék, el ne tespedjen az iskola falai között, hanem a szabad mozgás és alkalmas, üdítő játékok útján megővja frissességét, lendületét és rugalmasságát a szellemi fogyerkek megszerzése s majd az életben: a letért való küzdelem számára.

A jelszó tehát a testedzés terén nem lehet más, minthogy csukjuk be a tornamerket! Ki a szabadba, a szabad levegőre! Telen-nyáron dusan kinálkozik mindenféle sport, amely megedzi a testet és felüdíti a lelket. Szabad terekről kell gondoskodni az ifjuság számára. A zárt tornamerkekben lehet, hogy a gyermekek fokozzák valamennyire az izomerőjüket, de amit ezzel nyer a büszkén mutogatott bicepsz, azt sokszorosan elveszíti a fűdő, részint a zárt levegő, részint a fölkavert por és bacillus nyelése folytán.

Ki a szabad levegőre, tisztelt pedagógus urak! Ami a szertornából okserűen kihasználható az ifjuság testedzése érdekében, az a nyílt tereken is föllátható. De valójában többre becsülendő a legközönségesebb longameta a szabadban, mint a zárt területen végzett tornázásnak minden csillogó vívmánya.

TÁROZA.

Egy asszonyért.

Enrico Massini után olaszból.

Valamelyik augusztusi estén a Pincio sétányán kóboroltam, amikor egy lámpás fényénél hirtelen megpillantottam rég nem látott gyermekkori barátomat, Ernő Giron lovassági kapitányt.

— Jó estét kapitány! — kiáltottam rá. — Ez aztán pompás veletlen.

— Ah, te vagy az? felelte Ernő barátom, s én észrevettem, hogy az arca kimondhatatlan levertséget sugároz. Nagyon örülök, hogy viszontlátalak.

A hangjának bámulatos rezgése még inkább fölöttém kerekem s nem is tartózkodtam ennek okát megkérdezni.

— Miért vagy olyan szomorú barátom? — Nem választol azonnal, hanem karon fogott s lassú leptekekkel elindult velem, mintha előbbi magyarából még nem tudott volna a társaságomhoz hozzászólni. Egyszerre aztán megállott s reám nézett.

— Tudod mit barátom? Megszabadítottam a lelkesemet a terhetől azzal, hogy mindent elmondok neked.

Szívesen hallgatlak.

És Ernő a következő történetbe fogott.

Néhány hónappal ezelőtt június 1-én Savoja

garnisonba bevonultak a tartalékosok szolgálatra. Én éppen néhány hettel ezelőtt kaptam meg a kapitányi rangot. Egyik reggelen valamelyik magasabb rangú tisztársammal a kámbinba mentem egy pohár hús itálla, meg valami harapnivalóval leülipantani az ebédünkre. A kámbin csarnokféle tágas helyiség, egyik oldalán kisebb márványasztalokkal, amelyek előtt mindenféle rangbeli katona hemzsegett a süntes körül.

Beszéd közben így szólt a tisztársam hozzám:

— Milyenek a tartalékosai? Van köztük nevezetes emberfia?

— Igen, egyik legemem egy híres művésznék, Scarfolgionak a fia.

— Az en ezredemben is van egy híres sarjadék. Csakhogy ennek a fiúknak a családi híressége más rovartba tartozik. A neve Orlando de Borfighera.

— Hogyan? szóltam nem eskékly meglepetéssel, talán a szép Bordighera asszony fia?

— Éppen az.

Nevetve feleltem:

— Lehetetlen! Hát annak a híres asszony-nak már akkora fia van? Valamikor örültem szerettem azt az asszonyt, de hiába, mert egyik jobarátom volt a kedvese.

— No, ami engem illet, én is szerettem őt, felelte szintén nevetve a tisztársam; Magam sem tudom miért nem vallottam be a szerelmemet neki.

— Nagy mulasztást követett el, mert okvetlenül ezelt ért volna. És micsoda kellemes ember volt a férje! A feleségének legalább husz szeretője volt a jámbor ember sohasem sejtette a legkevesebb valót sem.

Alig mondtam ezt el, mikor egy fiatal katona sietve atörtöndt a süntes körül állók során és halott sapadt arccal elöttem termett. A szemei feltemetes lánkkal meredtek reám, hogy meghökentem. A következő pillanatra a katona ram rontott s fölemelt ököllel rám ütött volna, ha néhány katona le nem fogja. Hőrgöve a fölindulástól csak ennyit kiáltott fölém:

— Az az asszony az anyám!

— Ha fejebe ütötte volna, nem döböntett volna meg annyira, mint ez a néhány szó, mondhatatlan szegeny vet erőt rajtam.

— Bocssásokat el ezt az embert! parancsoltam a katonáknak.

— Éreztem a bünt, amelyet elkövettem, de hát magam sem értem, mi birt rá, hogy egy nő becsületéről ily alávaló módon nyilatkozzam, még pedig hangosan s ily nyilvánosan. Felálltam, köszöntöttem a megsértett katonát s ezt mondtam neki:

— Rendelkezésére állók és elégteltel adok önnek.

Néhány perczelést később indult éppen Genúba a vonat. Koesin a pályaudvarra vágattam s egy órával később megérkeztem Genúba, ahol nyomban jelentkeztem a tábornokomnál, akinek mindent elmondottam.

— No és mi a szándéka most? kérdezte.

— Tábornok ur, nincs más választás, csak egy. Megsértettem azt a fiatal embert és kijelenttem, hogy rendelkezésére állók; tehát meg fogok vele verekedni.

— Lehetetlen! Magasabb rangú tiszt nem verekedhet közlegényekkel.

Vannak sertesék tábornok ur, amelyekért

Remek kivitelű husvéti képes lapok kaphatók Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

HIREK.

— Szápáry László gróf v. b. t. t. nagybirtokos a mult hét folyamán muraszombati várkastélyában tartózkodott és vendéglátta magánál Herbst Géza alispánt Pleheisz Gusztáv honvéd alezredes és Petrovay Almos a 83-ik gyalogezred őrnagyát, akik mint a sorozó bizottság elnökei tartózkodtak Muraszombaton.

— Személyi hír. Sinkovich Elek központi főszolgabíró a mult vasárnap rokonainak látogatása céljából városunkban időzött.

Ebéd a sorozó bizottság tisztelőire. Gróf Szápáry László v. b. t. t. mult hó 31-én fényes ebédet adott a sorozó bizottság tisztelőire, amelyen részt vettek: Herbst Géza Vasvármegyei alispánja, Pleheisz Gusztáv honvéd alezredes, Petrovay Almos őrnagy, Pósfay Pongrácz főszolgabíró, lovag Riedl Ernő honvéd százados, dr. Vég helyi Aladár és Horaszodszky Rudolf ezredorvosok, Gröz Árpád főhadnagy, A vendégszerető főúr lekötöztető nyájassággal fogadta vendégeit s ebéd után megmutogatta nekik a kastély múkinseit.

— **A főszóras.** A muraszombati járási főszóras márczius 30-ától, április 2-ig tartott. A sorozó bizottság tagjai 29-én este a 8 óra 47 perczkor érkezvön vonattal jöttek. Fogadásukra megjelentek a pályaudvaron Pósfay Pongrácz főszolgabíró, dr. Geiger Vilmos járás orvos és Horváth László községi jegyző. Megérkezés után a bizottság tagjai görög fogatokra szálltak és szállásukra hajtottak. Másnap 30-án kezdetét vette a főszóras. A sorozó bizottság tagjai voltak katonai részről: Petrovay Almos őrnagy, hadkiegészítő parancsnok, mint katonai elnök. Horaszodszky Rudolf ezredorvos, Gröz Árpád főhadnagy mint sorozótiszt. A honvédség részéről: Pleheisz Gusztáv alezredes mint honvédségi elnök, lovag Riedl Ernő százados, mint sorozótiszt és dr. Vég helyi Aladár honvéd ezredorvos. Herbst Géza alispán, mint polgári elnök, Pósfay Pongrácz főszolgabíró és dr. Geiger Vilmos járásorvos. A szóras eredménye nem a legfényesebb, de nem is a leg-

rosszabb. Előállítottak a három kofosztályban 864 legényt a kik közül 230 találtatott a fegyveres szolgálatra alkalmasnak. A bizottság április 2-án délben befejezte működését s a délutáni vonattal elutazott városunkból.

— **Gyalog járó a vasutól a városig.** Ilyen valami t. i. még nincsen Muraszombaton, dacára annak, hogy immár nemsokára I eye lesz, hogy van vasut. De ennek mégsem egészen a község az oka, mert valószínűleg a vasuti hozzájáró uttal kapcsolatban akarják megcsinálni a gyalog járó. Mivel azonban remény van arra, hogy most már csak mégis meglesz ez az ut. tisztelettel figyelmebe ajánljuk községünk érdekes fejének a következő ideát, amelylyel a gyalogjáró ügye igen alaposan volna megoldható. Az immár elhatározott dolog, hogy a vasuti hozzájáró ut mentén levő árok behatózandó. Értesülésünk szerint ez akként fog megtörténni, hogy az árkot csementből csinálják és ugyancsak csementlappal fedik be, úgy hogy ez a fedő barnikor amídon erre szükség van levehető legyen. Már most tessék ezt a fedő lapot valamivel vastagabbra és valamivel szélesebbre csinálni, mindjárt megvan a következő gyalogjáró az ut mentén egészen odáig ahol az árok eltér az ut irányától ami pár lépésnyire van a vasuti felveteli épülettől. Ez volna szerintünk a járda kérdés legegyszerűbb és legolcsóbb megoldása, legalább is addig, amíg egy rendes asfalt járdát készítenek. A vezető körök jó akaratú figyelmebe ajánljuk az ügyet.

— **Vandalizmus.** Muraszombatnak egyetlen ékeséke volt az a plátán fa, mely a fő utcán a Kardos-féle üzlettől esz az dr. Geiger-féle házig luzódtott. Valóságos disze volt ez a városnak, amely-ől nóta is kerekedett:

Muraszombatban van egy
Plátánorsos utca . . .

Gyönyörű lombozata nemesak enyhe árnyat adott, nikor a nyári nap perzselő leve izzasztotta az utca levegőt, hanem kellemes zöldje jór esett a szemnek. A mult het egyik reggelén arra ebredtek az utca lakoi, hogy a díszes plátánors helyett otromba fa rönkök meredeznek az ég felé, mert ágaiat, mely nem sokára be lombozódtat volna, hatóságí rendelteté lefűrészték. Ő bűvés város! Mit tével? Avagy egyéb tér nem kínálkozik a cselekvésre? Őnök ugy sem tudnak szépen. hát legalább ne rontsák el azt, ami tényleg szép és díszes. És vajjon mit szól ehhez a szépítő bi-

zottság? Avagy talán még sem kérdezték? Menyivel üdvösebb dolgne lenne a fak levagdátása helyett, inkább csatornát csinálni, várost rendezni!

— **Egy feltékeny kutya.** Egyik közeli faluban — amelyről azt állítják, hogy a tótság közepé — él egy bájos menyecske, nem is egészen bus szalma örvényi nagygyuban. Ennek a menyecske-nek egy ökönyi kis kutya, amelyik egy ritikában is kényelmesen él. Ez a kis bestia mód felett feltékeny alatt s miként a feltékeny emberek, ez is a legbübször minden elfogadható ok nélkül változik át zöldszenű szörnyeteggé. Nemrégiben egy társaságban egy nem is egészen fiatal gavalier került a menyecske mellé a kis tiszteletlejes hangon kezdte meg szemrevaló szomszédjával azt a banális társalgást, amely az olyan emberek között, akik jóformán először látják egymást, általában szokásos. Később a társaság heveiben megtörtént, hogy a gavalier a kis mellesleg mondva szeret kényelmesen ülni, kezét a szék hátára támasztotta, de még mindig olyan tisztas tavóiban volt a deitől, hogy ez a distantia kizárt eleve minden gyant. A mopszi azonban — mely uróje ólben (írjegyezve mello jo helyen) látszólag egész nyugodtan szunyókált — nem tartotta olyan gyantulannak a helyzetet és hangos morgással felugrott puha feszkéből, bekapta a gavalier kisujját, rajta 8 uapon alul gyöngyö testí serteté cívén. A gavalier fájdalmasan szisszent fel, a menyecske pedig fűlig pirulva kért bocsánatot a mopszi erőszakos felépése, a társaság többi tagjai pedig sokáig tanakodtak azon, hogy a mopszi tényleg ok nélkül volt-e feltékeny vagy sem? Épen nem hiteles forrásból teljesen megbízhatóban tudósítok reven arról értesülök, hogy a szép asszony ezentel vagy otthon hagyja a kutyáját, vagy szájkasorat tesz rá.

— **Tótkeresztúr nem lesz orvos.** A dr. Szilárd Lipót távozásával megiresedett tótkeresztúri körörröví állásra még mindig nincsen pályázó. Szinte hihetetlen dolog, hogy a mai világba egy olyan állásra, amelynek 3000 korona fix jövedelme van, ne akadjon vállalkozó. Pedig éppen nem volna kívánatos dolog, hogy annak a nagy vidéknek ne legyen orvosa. Tan nem ártana, ha a tótkeresztúriak saját érdekükben kisse körtlőez-nek és hirdetének az állást. Elvégre Tótkeresztúrtól sokkal rosszabb helyek is vannak a világon, ahol nincsen 3000 korona egészen biztos jövedelem, amelyhez igen könnyen lehet még 3000 koronát a praxisból szerezni.

— **Vasuti mizeriák.** A magyar államvasutak siralmas helyzetét tekintve épenséggel nem esoda, hogy ezen a czímen állandó rovatot kell a lapoknak vezetniük. Április 1-én a délután 4 óra 20 perczkor Köröndről induló vonattal megingt igen épületes dolgot lehetett tapasztalni. Zsalóvön

elégítették kell adni, még a katonai szabályok ellenére is. Engedje meg tehát ezt a párbajt.

— Soha. Én nem tehetem.
— Akkor kérem, táviratozozon a mimiszternek.
— A mimiszter is megtagadja.
— Akkor kénytelen leszek idegen területre utazni és ott verkedni.

— A fiatalom ellenére is?
— Tábornok ur, tudom, hogy minő büntetés vár reám, még sem vonakodhatom az elégtel adásától. Megbántottam egy fiatal ember anyját, ez megtorlást követel.

— Tegeny amit jónak lát; és nem tudok és nem hallottam semmit — felelte a tábornok és elbocsátott.

De Bordighera segédei még az est folyamán fölkeresték. Mind a ketten polgárokat kértünk fel segédükül. Fegyverként kardban állapodtunk meg s másnap reggel 9 óra adtuk találatát M. faluban, a franciaia határon túl. Egész éjjel nem tudtam aludni, s az iratimat rendeztem. Valami ellenállhatatlan parancs arra indított, hogy ebben a párbajban leszurassam magamat az ellenfelemmel.

Másnap reggel pontosan találkoztunk. Borus, esős idő volt. Szinte belesüppedtünk a sárba.

De Bordighera nem várt rám a segédeivel. Egyenruhában volt.

Segédeim egyike azt mondta nekem, hogy polgári ruhában kellett volna neki jönni. Hanem de Bordighera azt válaszolta, hogy nemesak mint ember, hanem katonai is követel elégtelt. Intetem a segédemnek, s az ügy véget ért.

Különös színjáték volt ez a párbaj, barátom.

Én, a magasabb rangú tiszt, szemben állottam ezzel a kőzatonával. Mielőtt a segédem jelt adtak, ellenfelem katonásan tisztelettel előttem, aztán megindultság hangján így szólt hozzám:

— Kapitány ur, én Önt arczul ölni akartam. Súlyos sérést követtem el a katonai rend ellen. A katonai tehat bocsánatot kér Öntől.

Kereszteltük a kardjainkat. Mozdulatlannal állva maradtam; csak az ellenfelemt nemtem, akinek arca olyan volt, mint a halotté.

Pillanattal ő is farkasszemet nézett velem, aztán hirtelen hátrált és lehoesátotta a kardját. Az ajkai körül külfűös, szomorú mosoly jelent meg. Ha pár évet előttem, akkor sem fogom soha azt a moxyt feledni. Bordighera most varlatlanu nekilöndt s a következő pillanatra a kardomba rohant. Felkiáltott és összecsett. Piros hab ömlött ki az ajka körül, még egyet vonaglott, — aztán vége volt.

Ermete Giron kapitány pillanatra elhaltgatott, mintha az elheszélés hirtelen kimerítette volna. Valóságos szivszorongva hallgattam szavait.

Aztán így folytatta:

Tudom, hogy én akartam magamat megöletni; tudom, hogy az ő halálát is ő maga okozta, mert ő is meg akart halni — mégis súlyosan bűnhődtem. A karrieremet befejeztem; a nyugdíjazásomat kellett kérnem. De még ez sem elég.

A lélekmaródság tovább büntet, s ezer hang sivítöl szüntelenül a fülemben, hogy gyilkos vagyok! Büntényt követtem el Megölettem egy fiatal embert, aki előtt még egy egész élet állott. És képzeld mindezekhez az anya fájalmát — ketségbe kell

esnie, hiszen a gyermekének halálát ő okozta. . . Szegény, szegény anya, mennyit szenvedhet az!

Este lett. Lassu léptekkel, barátomat karon fogva, mentünk végig a Pincio sétányán. A kávéházak és étternek előtt sürü rétegen verődött össze a járkeleők tömegeke: kacagó hangok, zenekarok melodijja és ennek a remes drámának a története, amelyet nekem maga a drama főse mond el! Amint így, lelkemben mély megindulásal, ezek előtt az emberekkel teli mulatóhelyesek előtt mentem, hirtelen megkapta a tekintetemet egy kisebb csoport.

Néhány elegáns fiatal gavalier közt nevető szép asszony alakját pillantottam meg. A hölgy, noha már negyven éves lehetett, még mindig szepnek tetszett s fekete toltetteje kiválóan illett szöke hajához. Nagyon jó kedvében lehetett, mert akkor hangos kacaja kiesendült a többiek hahótájában.

— Pffj, a gyalázatos! kiáltottam.

Mi lelt? kérdezte Ermete barátom. Megmutattam neki azt a nevető hölgyet, udvarlói körében. Az anyja; de Bordighera asszony. Ermete nem titkolhatta el az udvort, melyet benne ez a jelenet ébresztett.

— Ne ingereld fel magad barátom! mondtam. Ez az élet!

S lassan elvontam onnan, aztán meggyorsítva lépteinket, visszatértünk a nyüzsgő Róma közepébe, a Corzóra.

K. Ö.

ugyanis vásár lévén, rengeteg ember akart onnan ezzel a vonattal elutazni. A pályaudvar zsúfolásig tele volt emberekkel, kik a beérkező vonat valószíleg megrobanták. Természetesen nemcsak a harmad osztályt, hanem az összes másod osztályú kocsikat is tele ültek, de így is kevés volt a hely, így hogy az állomáselőjáró közönséges teherkocsikat kapcsolattott a vonathoz, amelyek természetesen minden berendezésnek híjjával voltak. Az utasok egyrésze, kik harmad osztályú ülőhelyre váltottak, valóságos zűzadásban tört ki és nem akart a marha kocsikba beülni. Többien le is maradtak s haragos szóval a pénzköt követelték vissza. Ilyen dolgoknak természetesen nem volna szabad előfordulniuk, mert a vasutnak tudnia kell, hogy hol és mikor van vásár és ilyen alkalmakra legalább is kellő számú kocsiról is gondoskodni tartozik.

Mocsári Ignác jelentkezik. Műviyára emeltek egyes olvasók meg arra a botrányra, mely előzőtök 5 évvel Mocsári Ignác volt köröndi polgári iskolai tanár nevével kapcsolatban lejtésdött, s amelyből egy sersatós bűmpir is keletkezett. Mocsárit azzal vadolták, hogy az iskolás leánykával nem epen a legerköseőbb módon bán. Bizonyítani mindazonáltal igen keveset lehetett ellene. A szombathelyi törvényszék 2 és fel évi fegyházra ítélte a fiatal tanárt, a győri tábla ellenben teljesen felmentette. A kir. Curia azonban mégis megbüntetőnek találta és 1 évi börtönbüntetéssel sújtotta. Ez elől amerikába vándorolt a szerelmes ifjú és most onnét irt egy elkészedett levelet lapunk szerkesztőjéhez, aki annak idején védőügyvédje volt. Keservesen panaszkodik a leveleiben Mocsári, hogy nem tudja megszokni az amerikai életet s mindenáron haza akar jönni. Perét megszándékozik újítani s az a remény is kezesgeti, hogy tán királyi kegyelmet kap a jubileumi ünnepek alkalmából.

Az elbujdosott násznagy. Járaskun egyik tekintélyes gazdájával, aki több bizalmi hivatalt is élvez — történt meg az alábbi mulatságos eset. Valamelyik fiatal házasanló legény rokona a mult farsang egyik vasárnapján beállított hozzá, s elmondta neki, hogy a házasság rabbilincsei közé kívánkokiz, s kiválasztott magának egy deli hajadót a szomszéd községből, a ki nemcsak esinos hozományát, de epedően szerelmes szívét — amely egyedül csak ő érte dobog — neki kívánja adni; és azon kérelemmel járult rokona elé, hogy a leánykére nevezetes aktusánál násznagy legyen. A gazda elfogadta a megbízást és a megállapított napon teljes díszszel elindult a leánykerő deputáció, magukkal vivén a szokásos vrtankat és megfelelő mennyiségű italt, hogy a jókedv melegyája is meglegyen. Utközben a szerelmes völegény jelölt nem gőzte magasztalni menybenli ártánjak bájait s azt a nagy szívét, mely a fenyésre vasalt pruzsik alatt egyedül csak érte dobog. Pár órai szekerés után megérkeztek a menyaszónyi házhoz, amelynek szokatlan csendje iziben feltűnt a násznagnak. Mäskor ilyen esetben a völegényt váro ház ünnepi dísz szokott öltetni, sürgös forgás van, füstfőg a kemény s az örömapa a kerítés kapujánál mosolygóstól széles ábrázattal szokta várni a vendégeket. A mi gazdánk rosszat sejtve készülődött le a szekeréről, hogy bemenjen a házba. E perczben az épület túlsó oldaláról két egymásutáni zuban hallatszott, s úgy rémlett az érkezőknek, mintha ott valaki egy ablakból ugrott volna ki. A násznagy gyors leptekek a kert felé iramodott és látta, amint a menyasszony egy másik legényvel tova lejtett, epen nem mutatván szándékot ahhoz, hogy a leány kérnökének rendelkezésére álljon. Elképdeve nézte a násznagy a tova libbenő és tényleg nagy szívű leányzó, miközben előkerült sirmal ábrázattal az örömapa is, s mentegőtdöve mondta el, hogy ő bizony nem felelős a dolog ilyétén fordulástért, de hát a leánya abba a másik legénybe szerelmes és nem akar a kérőbe jött fiatal ember felesége lenni. A mi násznagunk möfelett dübör gurult a hiába való koszkázás miatt s a cseljárt vesztett vrtankat iszonyú erővel dobta az örömfelen apa lábai elé, ellenben a hort megtartotta, sőt miután az esetet nagyon restellte, három napig sem mert falujába visszatérni, sőt állítólag még most is haragszik azon, hogy az ő kedves legény rokona tényleg olyan nagy szívű menyasszonyt választott magának.

Az Első Magyar Általános Bellekítő társág hirdetésre — mely lapunk mellékletén van — felhívjuk Olvasóink szives figyelmét.

Közgazdaság.

Ültessünk és apojunk fákat.

Minden fültvény hasznát hajt, szépen elhelyezett és gondosan apolt fültvények mindig díszre válnak a vidékek és helynek; közvetlen hasznát hajtának gyümölcsök, magjuk és faanyag által, oltalmat nyújtanak viharok és a tikasztó napsugarak ellen; mindenkor, különösen nyár idején felírásitenek és felvidtanak bennünk, előmozdítják a tömeges esőselek aranyos felosztását, elvonják a lég kártékony gázait és emelk a föld és talaj értéket.

Az ültetőndő fak megválasztása elsősorban a használat célja, azután részben az éghajlati és részben a talajviszonyoktól függ. A legnagyobb hasznát a gyümölcsfák hozzák, azonban ezeket nem lehet mindenütt előnyösen alkalmazni, nem is felelnek meg mindenütt a célnak, miert is sok helyütt árnyék vagy sorfákat kell ültetni. A gyümölcsfák közül a dió, alma, körte, cseresznye és szilva hozza a vidékek a legnagyobb hasznát és ezek közül nagyobb ültvényekhez első sorban az alma, szilva és dió ajánlható; végtelen vagyont lehetne ezen három gyümölcsfajból meríteni, ha sok tájék területét ezen három gyümölcsfajjal beültetnék és óriási hasznát hajtának a diórődségek ott, ahol jelenleg dombokon hegyoldalakon csak juhlegelő léteznek, amely területek a diotermelekek részére mintegy teremtve vannak. A dió valamennyi gyümölcs közt a legjobb kivitelű ezik és hónapok át jól el áll a nélkül, hogy kárt szenvedne. A nagyban vásárlók csak oly helyeket látogatnak, ahol nagy kivitel van.

Árnyék- és sorfák nagy számban mindenütt ajánlhatók. Szép árnyék előérésre, nem túlsűrű ültvények ajánlatosak, olyanok, melyek a lég szabad mozgását nem gátolják. Sűrű árnyékot nyújtanak: a gesztenye, dió, szilva, hársfa, nyárfa, Ailanthus, Juglans americana, Catalpa és kőrifa; félnyárfakosak: az akác, Gleditschia, Celtis, jelenyenyárfa és piramisakác. Sovány, száraz és rossz talajban még mindig jól megerem az akác, kőriféle jávor, Gleditschia, Ailanthus, hársfa, szilva és nyárfa. Jó talajban ugy a felsorolt fajok, mint minden más fa megerem. Nedves talajban jól megerem a fűz, kőrifa, égerfa és nyárfa; sőtényekhez és előkéltésekhez a legjobbak az akác, Gleditschia Maclura, galagonya, fűz és bokorbükk, továbbá tüleleüek, mint a fenyeök, vörösbörök, tiszafa és éltfa kiváló szépek.

A gondos ültvényezéstől függ az egész siker: ne sajnáljuk ezen munkánál semmi fáradságot és figyeljünk a következőkre:

1. Az ültvényezőndő anyagot: fakát, eszereket, esemeteket jól ki kell válogatni, ezeknek jól iskoloztat, egészséges, erős fáttnak kell lenni megfelelő gyökerzettel. Gyengebb anyag értéketlen, a legeskeübb árat sem éri meg, és ilyentől óvakodjunk.

2. A fak elhelyezés legyen a szemnek kellemes és a körülfekvő tárgyakkal arányos. Magas fak alacsony környezetbe és alacsony fak magasabb környezetbe való ültetésre kerülendő.

3. Az ültetés előtt a talaj jól előkészítendő; ássunk nagy fagödöröket és a felső jó földet tartuk meg, míg az alsó rossz földreget eltávolítandó hogy a gödör csak jó földdel legyen feltöltve. Minél keményebb és rosszabb a talaj, annál nagyobb gödöröket kell ásni: ezen esetben 1 1/2 méter széles és 70 cm mély gödör szükséges; jó talajban elegendő 1 méter széles és 60 cm mély gödör is. — Ha trágya is lesz használva, ugy ennek öregek, rohadtnak kell lenni és a gödör alján és oldalt, nem közvetlenül a fa alatt ásandó el. Minél korábban lesznek a gödörök ásva, annál jobb; a tavaszi ültvényezésekhez a gödörök már öszszel vagy telen ásandók. A felső földnek mindig lejebb, az alsónak pedig felülre kell kerülni.

4. Nedves helyeken és rossz áthatlan sziklás talajnál, az ültvényezés dombocskákön végzendő. — Ezen dombocskákön való ültvényezés, különösen nedves és áthatlan talajakkal igen jó; a gödör bősegesen meg lesz töltve földdel ugy, hogy a föld még 20—30 cm magasabb legyen és csak erre lesz a fa állítva és aztán földdel feltöltve, ugy hogy egy 60—80 cm magas domb keletkezik, a domb hajlasi legyenek ferdek.

5. Az elültetett fáknek sohasem szabad az ültvényezés után magasabban és csak legfeljebb 3 cm-el mélyebben állani, mint azelőtt a faiskolák állottak. — Így tehát az ültetés alkalmával

körülbelül 15 cm-el kell a fakat magasabban állítani a förlükfő talajnál, mert a föld meg süpped és csak 2 év múlva lesz ismét egyenő a terület. — Az ültvényezésnél a gyökerek és galajak éles késsel visszavágandók! A megsértett gyökerek és ágak egészen levágandók! A hosszú gyökereket 30—40 cm-nyire vágjuk vissza. Az ültetésnél a gyökerek kézzel sugar alakban helyezendők és közéjük kézzel szoritunk a földet; a gyökereknél mindig friss és jó földet kell használni; igen szoros, ha a föld közé éles homok van keverve. — A földet keményre taposni és meglocsolni mindig szükséges, különösen a tavaszi ültvényezéseknél. — Minden fának adjunk czölöpöket; ezeket azonban az ültetés előtt verjük a földbe. A faczölöpöknek sohasem szabad a koronába nyulni, mert akkor akadályozzák a korona minden irányban fejlődését és megsértik az ágakat. — Az újonnan ültetett fakak talán kell a czölöpökhöz kötni, hogy leállapodhassanak. A fa alatti területek, rövid trágya, pelyva, turfa, fűrészpor és hasonlókkal való fedése igen jó, mert a talajnedvességet fentartja és elősegíti a gyökerezést.

6. A legjobb és legalkalmasabb ültvényezői idő a késő ősz és a korai tavasz; ha későn, midőn már a rügyezés megindult, vagyunk kénytelen ültetni, akkor a fak bususan locsolandók az ültetés utau, és fedjük be a fa alatti terület rövid trágyával; ez esetben az első hat hetén át hetenként kétszer kell jól locsolni.

Minden fának gondos ápolásra van szüksége, hogy jól fejlődjön.

1. Az ültvényezés első évében és lehetőleg később is, szárazság idején a fakát öntözni kell. Az öntözést ritkán szokták jól teljesíteni; a legkevesebb víz, mennyi egy fának szüksége, egy kanna, de jobb 2 kanna víz.

2. A gyümölcsfák koronáját metszés által kell a belső ágaktól megszabadítani és tisztán, világosan tartani, miáltal a kívánt alakjukat is el lehet érni és öket ezen alakban megtartani. Árnyék- és sorfák természetes fejlődésükben hagyandók.

3. A legnagyobb befolyást gyakorolja a fákra az általuk levő talaj lazítása, mert ez a növes előmozdításának fontos tényezője. A talajlazítás ugy történik, hogy a törzs körül a földet melyen felássuk, a mi leginkább öszszel, november és december hónapokban történjék és emellett minden második évben ássunk el trágyát is, hogy a fának friss tápanyagot nyujsunk. A fa alatti terület a fűnek somján szabad ellepni.

4. Utakon, tereken és forgalmasabb helyeken a faturészek alkalmas eszközökkel, mint fűz vagy sodronyfokkal vagy fából, nádából, tövisből stb. készített kerítésekkel kell megkösörításek ellen megvédeni.

Kivánatos, hogy minél több fat ültessenek, a mi nagy hasznára és javára lenne az emberiségnek és az egész országnak.

A „Budapest” jubileumi albuma. Nagyobb és kellemesebb meglepetést talán soha sem szerzett egy lap előfizetőinek, mint a „Budapest”, midőn pár hónappal ezelőt megküldte nekik ingyen a 30 éves fennállása alkalmából szerkesztett albumot. Ezrelv jöttek a szerkesztőéhez az elismerő és köszönő levelek, méltatva az album rendkívül bő és érdekes tartalmát, valamint annak díszes kiállítását. Husz iven, számos képen és szövegben mondja el az album a lap 30 éves történetét, irtak bele politikai, társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai, a „Budapest” volt és jelenlegi munkatársai, azokivül a számos kép és műmeléklet olyan értékes teszi a könyvet, hogy az méltán foglal helyet bármely művelt ember asztalán. Az albumot míg a készlet tart — most is ingyen küldi a kiadóhivatal mindazon újonnan belépő előfizetőknek, akik legalább 1/4 évi öszszegt vagyis 6 koronát egyszerre beklendének és a postaköltségre 80 fillért utalványoznak. A „Budapest”-ből kívántra mutatványostant készséggel küldi a kiadóhivatal Budapestben, IV., Sarkantus-utca 3.

Apró hirdetés.

Egy jó karban levő 13 soros Kühne-fele sorvetőgépj jutányos áron minden órában eladó. Értekezhetni a gazdákör titkari hivatalban.

Ugyanott több száz darabos, magas törzű szép koronájú alma és körte gyümölcses fácska darabonként 35—45 fillérért eladó.

511/1908. tkv. sz.

Arverési hirdetmény.

A Muraszombati kir. járásbíró, mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Berger József és fia muraszombati cég végrehajlatának ismeretlen huzzen tartózkodó Bejek József és neje Horváth Mária volt barkőzei lakosok képviselőiben dr. Sömen Lajos kirendelt ügygondnok végrehajlati szenedvetéle elleni 4100 korona tökékevetelés, ennek 1907. évi november 16-ától járó 5% kamatai, 54 kor. 04 fill. perit, 15 kor. 60 fill. végrehajlati és 22 kor. 30 fill. arverési kérvényezési költségek kielégítése iránti végrehajlati ügyében az ezen kir. járásbíró, mint televkvi hatóság területén levő, I. a barkőzei 56. sz. tjkv. A. 3. 1. sor 70 hrsz. 54. sz. ház ingatlanra 338 koronában, 2. A. I. 1 sor 114/14. hrsz. ingatlanra 9 koronában, 3. Az u. o. 309. sztkjvben A. I. 1 sor 407/b hrsz. ingatlanból Bejek Józsefet illető 1/3-ad részre 5 koronában, 4. Az u. o. 316 sztkjvben A. I. 1 sor 114/9. hrsz. ingatlanból Bejek Józsefet illető 1/3-ad részre 29 koronában, 5. Az u. o. 347. sztkjvben A. I. 1 sor 496. hrsz. ingatlanból nevezettet illető 1/3-ad részre 5 koronában, 6. A. I. 2 sor 497. hrsz. ingatlanból nevezettet illető 1/3-ad részre 156 koronában, 7. az u. o. 228. sztkjvben A. I. 1 sor 494. hrsz. ingatlanra 38 koronában, 8. Az A. I. 2 sor 500. hrsz. ingatlanra 117 koronában, 9. Az u. o. 499. sztkjvben A. I. 1 sor 114/13. hrsz. ingatlanra 3 koronában, megállapított kikialtási árban az arverési elrendeltetik s arra határnapul

1908. évi április hó 18 (tizennyolczadik) napjának d. e. 10 órájára Barkőez község házához kitizedett azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan esetleg a kikialtási áron alul is eladtni fog.

Bánatpénzül leteendő a fentebb említett ingatlan kikialtási árának 10% át 33 kor. 80 fill., 90 fill., 50 fill., 2 kor. 90 fill., 50 fill., 15 kor. 60 fill., 3 kor. 80 fill., 11 kor. 70 fill. és 30 fillér.

Arverezni szandekozok tartoznak a bánatpénzt készpénzben vagy óradekkepés ertelmpapirokban a kiküldött kezeihez letenni avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényit atszolgálatni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az arverési napjától számított 5% kamatokkal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Arverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított arverési feltetelek a hivatalos órák alatt ezen kir. televkőnyvi hatóságnál és Barkőez község házánál megtekinthetők.

Kelt Muraszombatan, a kir. járásbíró, mint tkkvi hatóságnál, 1908. évi február 6.

Aczél, kir. albíró.

Tölgyfa

kerítés oszlopok

eladók 1-50 m. hosszú 2 K 40 f.,
2-40 métere 4 K 40 f.

Ratkol Tivadarnál
Muraszombat.

Csak 18 koronáért

sztéküld utánvétell az Országos Posztó-kivitelei Áruház Budapest, VII. Varseny-utca 2. szám egy férfiföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék; szürke vagy barna közsévet vagy kamgarut.

Fr. Kaiser-féle
Bregenz Vorarlber köhögés elleni
czukorkái kaphatók ahított gyógy-szertárban. Ki ezen köhögés elleni czukorkákkal figyelembe nem veszi, vétkozok saját egészsége felelővel, orvosait lípí-balt és ajánlott szer a köhögés burut és egeze rokadtság ellen.
5245 drb kőszónó bizonyítványokkal igazola ezen szer hatatóságát. Ezen kitőné gyógyhatású czukorkák.
csomagja 20 és 40 fillér. adagja 80 fillér.
Kapható Muraszombatan Bölcs Béla gyógyszer-táraban.

Csomagoló papír

használt, keményebb fajtájú, különféle alak, tűzrakáshoz is nagyon alkalmas, eladó Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat. Kilója 12 fillér. 5 kilónál kevesebb nem lesz eladva.

Vedője: „Horgony“
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy régnak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult körszvények, osztnál és meghűtéseknél, befőz-matosságnál sikeresen használva.
Figyelemzés. Súlyos hamiztatvány miatt bevasárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védőjegyvel és a Richter cégjegyével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.140 és K2-és üvegeztávan minden gyógyszer-táraban kapható. Főrlátár: Török József gyógyszer-tárban, Budapest.
D. Richter gyógyszer-ára az „Arany oroszlán“ 2°, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi széküldés.

ALKALMI AJÁNDÉK
LEVÉLPAPIR

NEZZÜNK

BALKÁNYI ERNŐ

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

MURASZOMBAT és ALSÓLENDVA.

Mesés szép lesz
minden hölgy

a Mintsek féle **Aranka-Créme** világírú banulatos hatásától. Egy légely ára 1 kor., nagyobb rozsa színben 2 kor. Aranka-szappan 70 fillér. Aranka mosdó víz 1 kor. Aranka hajgyoppar 1 korona, nagy 2 korona.

Kapható Bölcs Béla gyógyszer-táraban Muraszombat, és a kászitónál:

Mintsek Géza vegyészeti laboratoriumában Kecskemét.

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők

Konfirmandusok könyve és Keresztény Egyház Története

Írta: Ruttkay Sándor.

Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

MUSCHONG-BUZIÁS-FURDÓI SZÉNSAV-MŰVEK
ujonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnai bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony
SZÉNSAVAT a világírú buziasfürdői szénsavforrásokból szóadvizgyártáshoz, vendégfősöknek és egyéb ipari célokra.
Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.
Mebizható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!
Buziasfürdői ásvány- s gyógyvizek
1° és 1² literés üvegekben.
Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás
Első rendű asztali víz! Felvitágosítással kőszégesen szolgál.
Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek széküldési, telepe Buziasfürdön.
Sürgönyeim: Muschong Buziasfürdő Interurban telefon 18. sz. Ügyes, helyi képviselők kerestetnek.

Benzinmotorok

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, töljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb., stb.

A M. Kir. Allamvasutak Gőpgyáranak Vezérügynöksége,
BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.